

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšera a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **R. K.**, zastoupen Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 17. 8. 2016, č. j. 62 A 24/2015 - 28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d ň ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím Magistrátu města Jihlavy, odboru dopravy (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 7. 10. 2014, č. j. MMJ/OD/18448/2014-10, bylo vysloveno, že žalobce jako provozovatel motorového vozidla zn. Nissan RZ X dne 2. 7. 2014 v 12:10 hod. v obci Jihlava na ul. Kollárova u č. p. 1 v rozporu s § 10 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu stanovená tímto zákonem, čímž porušil citované ustanovení zákona o silničním provozu a spáchal správní delikt provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu. Za toto jednání mu byla uložena pokuta ve výši 2 000 Kč.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně odvolání, které zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 11. 12. 2014, č. j. KUJI 80496/2014, a potvrdil napadené rozhodnutí.

II.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou zamítl krajský soud výše označeným rozsudkem. Podle krajského soudu byly splněny všechny předpoklady ve smyslu § 125f zákona o silničním provozu a správní orgány proto nepochybily, pokud žalobce postihly za předmětný delikt. Krajský soud nepřisvědčil ani námitkám poukazujícím na nedostatečně zjištěný skutkový stav věci. Podle krajského soudu byl skutkový stav zjištěn dostatečně a má plnou oporu ve správním spisu. Krajský soud rovněž nepřisvědčil námitce, že správní orgán I. stupně pochybil, pokud ve věci nenařídil ústní jednání [§ 49 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“)]. Stejně tak neshledal krajský soud důvodnou námitku poukazující na porušení § 36 odst. 3 správního řádu. Citované ustanovení ukládá správnímu orgánu povinnost dát účastníkovi řízení možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, nestanoví však zároveň povinnost poučit o následku neuplatnění tohoto práva. Krajský soud nepřisvědčil ani námitkám poukazujícím na nedostatečně odůvodněnou výši uložené pokuty.

III.

[4] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, ve které obsáhle polemizoval se závěry krajského soudu. Stěžovatel zejména vytýkal krajskému soudu jeho závěry ve vztahu k § 125f zákona o silničním provozu. Podle stěžovatele obsah správního spisu nenavědčuje závěru, že by stěžovatel spáchal předmětný delikt. Není zřejmé, z jakých podkladů správní orgány při rozhodování vycházely. Krajský soud měl proto rozhodnutí správních orgánů zrušit. Stěžovatel rovněž vytýkal krajskému soudu jeho závěry ve vztahu k § 49 odst. 1 správního řádu. Podle stěžovatele měl správní orgán nařídít ve věci ústní jednání. Součástí výzvy k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí pak mělo být poučení o tom, že jde o nejzazší termín, do kterého se může s podklady rozhodnutí seznámit. Takové poučení však součástí výzvy nebylo, a proto došlo k porušení § 36 odst. 3 správního řádu. Stěžovatel v kasační stížnosti rovněž vytýkal žalovanému jeho závěry ve vztahu k výši pokuty. Podle stěžovatele měl žalovaný z úřední povinnosti přihlídnout též k polehčujícím okolnostem, které byly zřejmé ze správního spisu, zejména že nedošlo k přímému ohrožení jiných účastníků silničního provozu, vzniku škody, a nikoli pouze účelově vybírat okolnosti přitěžující. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

IV.

[5] Žalovaný nevyužil svého práva podat ke kasační stížnosti vyjádření.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Stěžovatel v kasační stížnosti obsáhle polemizoval se závěry obsaženými v rozsudku krajského soudu. K těmto námitkám Nejvyšší správní soud předesílá, že se závěry krajského soudu plně ztotožňuje, neboť ty mají oporu v právní úpravě a správním spisu. Nejvyšší správní soud není ani názoru, že by napadený rozsudek trpěl nepřezkoumatelností či jinou vadou,

pokračování

pro kterou by bylo nutno jej zrušit. Z odůvodnění rozsudku je zřejmé, z jakého skutkového stavu krajský soud vycházel, jak vyhodnotil pro věc rozhodné skutkové okolnosti a jak je následně právně posoudil. Je z něj rovněž patrné, z jakých důvodů má právní názor vyslovený v rozhodnutích správních orgánů za správný a naopak, z jakých důvodů shledal nedůvodnými žalobní námitky stěžovatele.

[9] Jádrem argumentace stěžovatele tvoří námitky ve vztahu k § 125f odst. 1 a 4 zákona o silničním provozu.

[10] Podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se právnická nebo fyzická osoba dopustí správního deliktu tím, že *„jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.“*

[11] Podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu správní orgán projedná správní delikt provozovatele vozidla, *„pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale a) nezabýval řízením o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zabavení řízení proti určité osobě, nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.“*

[12] Výkladem citovaných ustanovení se opakovaně zabývala judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2015, č. j. 4 As 101/2015 - 29, ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 - 46, ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016 - 40, či ze dne 17. 8. 2016, č. j. 7 As 135/2016 - 17, či ze dne 29. 9. 2016, č. j. 7 As 129/2016 - 35).

[13] Smyslem uzákonění správního deliktu provozovatele vozidla bylo postihnout taková deliktivní jednání, u nichž bylo z povahy věci obtížné až nemožné bez spolupráce provozovatele vozidla identifikovat konkrétního pachatele přestupku (například v případě překročení nejvyšší povolené rychlosti zjištěné automatickým radarem, nesprávného parkování atp.). V těchto případech totiž správní orgány často jednoznačně zjistily spáchání přestupku, ale při zjišťování totožnosti pachatele byly odkázány na vysvětlení podané registrovaným provozovatelem vozidla. Pokud provozovatel odepřel podání vysvětlení s tím, že by jím vystavil postihu osobu blízkou (§ 60 odst. 1 věta za středníkem zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů), správní orgány se ocitly ve stavu důkazní nouze a věc odložily, protože při množství podobných dopravních přestupků bylo vyloučeno zjišťovat totožnost přestupců jinými způsoby.

[14] K účelu úpravy, jež byla do zákona o silničním provozu vložena novelou provedenou zákonem č. 297/2011 Sb., se Nejvyšší správní soud obsáhle vyjádřil v rozsudku ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014 - 21, z něhož vyplývá, že primárním úmyslem zákonodárce v právní úpravě správního deliktu dle ustanovení § 125f zákona o silničním provozu bylo postihnout existující a jednoznačně zjištěný protiprávní stav, který byl způsoben provozem resp. užíváním vozidla při provozu na pozemních komunikacích. Je přitom zcela přiléhavé, pokud zákonodárce zvolil objektivní formu odpovědnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako vlastník věci – nástroje spáchání protiprávnosti – z hlediska veřejného práva primárně identifikovatelnou a konkrétní osobou. Šlo by proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku.

[15] Jak plyne ze správního spisu, nyní projednávaná věc je další ze série případů, v nichž provozovatele vozidla ve správním řízení zastupovala společnost FLEET Control s. r. o. V těchto kauzách zástupce provozovatele pravidelně sděluje správním orgánům, že vozidlo v inkriminované době řídila osoba, u níž správní orgány následně zjistily, že se jednalo o osobu, která nemohla vozidlo řídit z důvodu závažného zdravotního stavu a která krátce poté zemřela (k těmto závěrům srov. např. rozsudek ze dne 29. 9. 2016, č. j. 7 As 129/2016 - 35). Jinak tomu nebylo ani v dané věci, kde stěžovatel tvrdil, že předmětné vozidlo řídil v inkriminovanou dobu M. Z., který, jak se později zjistilo (a stěžovatel to relevantně nerozporoval), krátce po údajném spáchání předmětného jednání zemřel. M. Z. byl před svou smrtí přitom opakovaně označován jako přestupce v různých správních řízeních, přičemž dle vyjádření jeho syna, jakož i starosty obce, ve které bydlel, byl M. Z. v předmětné době již zcela odkázán na pomoc druhých, a tedy nezpůsobilý kamkoliv cestovat a páchat dopravní přestupky.

[16] Optikou výše uvedeného nahlížel Nejvyšší správní soud na námitky stěžovatele a nepřisvědčil jim.

[17] Podle Nejvyššího správního soudu poskytuje správní spis jednoznačnou oporu pro závěry správních orgánů stran naplnění podmínek pro postih stěžovatele ve smyslu § 125f zákona o silničním provozu. Podkladem pro vydání předmětného rozhodnutí bylo vedle oznámení o podezření ze spáchání přestupku a výpisu z registru provozovatelů vozidel i fotodokumentace zachycující předmětné vozidlo. Z citovaného oznámení a fotodokumentace vyplývá, že vozidlo stěžovatele stálo dne 2. 7. 2014 v 12:10 hod. v obci Jihlava na ulici Kollárova u č.p. 1 v zákazu zastavení, resp. v místě vyznačeném podélnou žlutou čarou. Na výzvu správního orgánu stěžovatel označil výše uvedenou osobu, která, jak se zjistilo, nedlouho poté zemřela. Nic dalšího netvrdil, ani nedokládal. Jak správně uvedl krajský soud, stěžovatel nijak nedoložil, že M. Z. jeho vozidlo v rozhodnou dobu mohl řídit (např. smlouvou nebo návrhy na výslech svědků), ale ani k této věci nic bližšího neuvedl (např. z jakého důvodu měl stěžovatelovo vozidlo k užívání či jaký vztah má stěžovatel k této osobě). Takový přístup stěžovatele zcela znevěrohodňuje jeho tvrzení o tom, že vozidlo měl v rozhodnou dobu v užívání právě M. Z. Za této situace pak nelze správním orgánům vytýkat, že na základě všech výše uvedených podkladů dospěly k závěru o spáchání předmětného správního deliktu. Postup správních orgánů, resp. krajského soudu nelze považovat ani za rozporný s nálezem Ústavního soudu ze dne 6. 3. 1997, sp. zn. III. ÚS 271/96, jak rovněž tvrdil stěžovatel. V kontextu dané věci jsou závěry krajského soudu a správních orgánů plně dostačující. Nejvyšší správní soud nepřehlédl ani rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2016, č. j. 2 As 85/2016 - 33, resp. na něj navazující rozsudky; stěžovatel však proti náležitostem výroku explicitně nebrojil. Podle názoru Nejvyššího správního soudu nadto výrok zcela odpovídá právní úpravě.

[18] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkami, ve kterých stěžovatel uváděl, že mělo být nařízeno ústní jednání ve smyslu § 49 odst. 1 správního řádu. Podle citovaného ustanovení správní orgán nařídí ústní jednání *„je-li to nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků, případně stanoví-li to zákon“*.

[19] Zdejší soud nemůže souhlasit ani s touto stěžovatelovou námitkou, přičemž poukazuje na velké množství vlastních rozsudků, které se týkaly totožné otázky (srov. např. rozsudek ze dne 22. 10. 2015, sp. zn. 8 As 110/2015, ze dne 16. 3. 2016, sp. zn. 1 As 166/2015, nebo ze dne 29. 3. 2016, sp. zn. 1 As 7/2016), tedy povinnosti správního orgánu nařídit ústní jednání v případě projednávání správního deliktu provozovatele vozidla. Podle těchto rozsudků správní orgány nejsou povinny nařizovat ústní jednání v řízeních o správních deliktech v situacích, kdy to není nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků, což v daném případě nenastalo. Stěžovatel navíc ani nesdělil žádné konkrétní skutečnosti, které chtěl uplatnit při jednání.

pokračování

[20] Stěžovatel v dalším stížním bodě vytýkal krajskému soudu jeho závěry ve vztahu k § 36 odst. 3 správního řádu. Ani těmto námitkám zdejší soud nepřisvědčil.

[21] Podle § 36 odst. 3 správního řádu „[n]estano-ví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.“

[22] Zákon tedy ukládá správnímu orgánu, aby před vydáním rozhodnutí dal účastníkům možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel byl ve smyslu citovaného ustanovení řádně poučen o možnosti seznámit se s podklady pro rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Této možnosti však nevyužil. S ohledem na dikci citovaného ustanovení přitom nelze souhlasit se stěžovatelem v tom, že by součástí výzvy k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí mělo být poučení o tom, že jde o „nejzávažší termín“, kdy se může s podklady rozhodnutí seznámit a vyjádřit se k nim před vydáním rozhodnutí. Právní úprava neukládá povinnost informovat o takovém termínu, ale ukládá správnímu orgánu, aby dal účastníkovi řízení „možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.“ Správní orgán I. stupně v souladu s citovaným ustanovením postupoval. Nelze proto dovozovat ani namítanou překvapivost rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Právní úprava je koncipována výše uvedeným způsobem. Nutno zdůraznit, že stěžovatel v odvolání nenamítal, s jakým podkladem se nemohl seznámit, resp. jaký podklad hodlal navrhopvat. Ostatně lze pochybovat o tom, že zástupci stěžovatele ve správním řízení, který se specializoval na zastupování osob před správními orgány v řízeních o správních deliktech provozovatelů motorových vozidel, nebyla předmětná právní úprava a praxe správních orgánů známa. Poukazoval-li stěžovatel na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 15 Ca 258/2008 - 55, ten se zabýval odlišnou právní a skutkovou situací, a proto jej nelze na nyní projednávanou věc použít.

[23] Stěžovatel dále výslovně vytýkal žalovanému, že nepřihlédl k polehčujícím okolnostem a pokutu uložil ve výši 2 000 Kč. Předně je nutno uvést, že uvedenou pokutu neuložil žalovaný, ale správní orgán I. stupně, přičemž stěžovatel proti výši pokuty nebrojil v odvolání. Dále je nutno uvést, že za předmětné jednání bylo možno uložit pokutu ve výši od 1 500 Kč do 2 500 Kč. Ze spisu vyplývá, že stěžovateli byla uložena pokuta přesně uprostřed stanoveného rozpětí. Jak vyplývá ze správních rozhodnutí, pokuta v této výši byla uložena s ohledem na charakter přestupku, obstrukční jednání stěžovatele, resp. s ohledem na skutečnost, že se v blokovém řízení za daný přestupek ukládá pokuta ve výši 2 000 Kč, tedy ve stejné výši, v jaké byla uložena pokuta v předmětném (procesně náročnějším) řízení. S tímto se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje. Zdejší soud není ani názoru, že v daném případě měl žalovaný pokutu snížit z důvodu, že nedošlo k přímému ohrožení jiných účastníků silničního provozu, vzniku škody atp., jak rovněž tvrdil stěžovatel. Nejvyšší správní soud připomíná, že se jedná o delikt spočívající v jednání provozovatele motorového vozidla, nikoliv v jednání řidiče, přičemž protiprávní jednání nemělo základ v jízdě vozidla, ale ve špatném parkování. Přístup zastávaný stěžovatelem by navíc vedl k nutnosti zrušení téměř každé pokuty, neboť správní orgán nemůže tušit, na kterou polehčující okolnost bude účastník řízení po uložení pokuty (v daném případě až v soudním řízení) poukazovat. Množina těchto okolností může být velmi široká a výklad stěžovatele by na správní orgány kladl nepřiměřené nároky.

[24] Námitky uvedené v kasační stížnosti tedy Nejvyšší správní soud neshledal důvodnými. Podrobněji odkazuje Nejvyšší správní soud na přílehlavé a vyčerpávající odůvodnění krajského soudu (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130, nebo ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 - 47).

[25] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine*).

[26] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu podle obsahu spisu nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. října 2016

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu